

Sprawozdanie Komisji dotyczące napromieniowania żywności za rok 2006

(2008/C 282/04)

STRESZCZENIE

Zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego⁽¹⁾ państwa członkowskie są zobowiązane do przesłania Komisji co roku:

- wyników kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie, szczególnie w odniesieniu do kategorii i ilości produktów poddawanych promieniowaniu oraz stosowanych dawek oraz
- wyników kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu i metod stosowanych do wykrywania napromieniowanej żywności.

W 2006 r. zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie znajdowały się w 10 państwach członkowskich. Wszystkie te państwa członkowskie przekazały wymagane informacje dotyczące kategorii żywności poddanych promieniowaniu, ilości lub dawek. W 2006 r. w Unii Europejskiej zostało poddanych promieniowaniu 15 058 ton żywności.

18 państw członkowskich przedłożyło sprawozdania dotyczące kontroli żywności wprowadzanej do obrotu. Ogółem w 2006 r. kontroli poddano 6 386 próbek żywności. Stwierdzono, że 3,3 % produktów wprowadzonych do obrotu zostało nielegalnie poddanych promieniowaniu lub niewłaściwie oznakowanych.

Naruszenia dotyczą różnych kategorii produktów w różnym stopniu. Kategorie produktów, w których stwierdzono stosunkowo najwięcej niezgodności z wymogami to suplementy diety (w Niemczech, Finlandii i Zjednoczonym Królestwie) oraz zupy i sosy (w Niemczech). W Niemczech liczba niespełniających wymogów próbek w kategorii „azjatyckie przekąski z makaronu” wyraźnie zmalała (z 37 % w 2005 r. do 5 % w 2006 r.).

Różnice w wynikach kontroli między państwami członkowskimi można częściowo wyjaśnić doborem próbek i skutecznością zastosowanych metod analitycznych.

1. PODSTAWA PRAWNA I KONTEKST

Zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE państwa członkowskie są zobowiązane do przesyłania Komisji co roku:

- wyników kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie, szczególnie w odniesieniu do kategorii i ilości produktów poddawanych promieniowaniu oraz stosowanych dawek oraz
- wyników kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu i metod stosowanych do wykrywania napromieniowanej żywności.

Komisja publikuje wyniki w formie sprawozdań rocznych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Informacje dotyczące ogólnych aspektów napromieniowania żywności są dostępne na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zdrowia i Konsumentów⁽²⁾.

1.1. Jednostki przeprowadzające napromieniowanie

Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE żywność może być poddawana promieniowaniu wyłącznie w zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromieniowanie. Jednostki w UE są zatwierdzane przez właściwe organy państw członkowskich⁽³⁾. Państwa członkowskie mają obowiązek powiadamiania Komisji o swoich zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromieniowanie (art. 7 ust. 1).

Wykaz upoważnionych jednostek w państwach członkowskich został opublikowany przez Komisję⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 16.

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

⁽³⁾ Dz.U. C 187 z 7.8.2003, s. 13.

1.2. **Napromieniowana żywność**

W UE dozwolone jest poddawanie promieniowaniu suszonych ziół aromatycznych, przypraw korzennych i warzywnych (dyrektywa 1999/3/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego ⁽¹⁾). Ponadto siedem państw członkowskich zawiadomiło Komisję, że utrzymują one krajowe zezwolenia dla niektórych rodzajów żywności, zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 1999/2/WE. Wykaz krajowych zezwoleń został opublikowany przez Komisję ⁽²⁾.

Zgodnie z art. 6 dyrektywy 1999/2/WE na wszelkiej napromieniowanej żywności lub napromieniowanych składnikach żywności złożonej umieszcza się wyrazy „napromieniowane” lub „poddane promieniowaniu jonizującemu”.

Do celów egzekwowania prawidłowego oznakowania i wykrywania niedozwolonych produktów Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), po uzyskaniu odpowiedniego mandatu od Komisji Europejskiej, ustalił normy dla kilku metod analitycznych.

2. **WYNIKI KONTROLI PRZEPROWADZONYCH W JEDNOSTKACH PRZEPROWADZAJĄCYCH NAPROMIENIOWANIE**

Szczegółowe informacje dotyczące jednostek w państwach członkowskich znajdują się na stronie internetowej Komisji:

http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/approved_facilities_en.pdf

Państwa członkowskie przekazały następujące informacje:

2.1. **Belgia**

Inspekcje przeprowadzone przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie Sterigenics S.A. spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)
Żabie udka	2 784,3
Ryby i skorupiaki	504,4
Zioła i przyprawy	433,2
Drób	295,5
Mięso	224,6
Sproszkowane jaja	167,2
Warzywa	73,2
Sucha krew	30,0
Guma arabska	17,7
Owoce suszone	1,1
Pozostałe	949,4
Razem	5 480,6

⁽¹⁾ Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 24.

⁽²⁾ Dz.U. C 112 z 12.5.2006, s. 6.

2.2. Republika Czeska

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie Artim spol.s.r.o. spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Całkowita średnia zaabsorbowana dawka promieniowania (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	79,5	5-10
Razem	79,5	

2.3. Niemcy

W okresie objętym sprawozdaniem w Niemczech działało pięć zatwierdzonych jednostek przeprowadzających napromieniowanie.

a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH, Radeberg

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Przyprawy i zioła	168,7	<10
Warzywa suszone	69,3	<10
Razem	238,0	

Z całkowitej ilości napromieniowanej żywności 71,3 tony wywieziono do krajów trzecich.

b) BGS/Beta-Gamma Service GmbH&Co. KG, Wiehl

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że obie jednostki przeprowadzające napromieniowanie spełniają wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tych jednostkach w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Przyprawy i zioła	4,5	4-10
Świeże warzywa	3,4	6-10
Warzywa suszone	9,9	6-9
Razem	17,8	

Całość żywności poddanej promieniowaniu została wywieziona do krajów trzecich.

c) Isotron Deutschland GmbH, Allershausen

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Przyprawy i zioła	64,3	5-10
Warzywa	18,9	10
Razem	83,2	

Całość żywności poddanej promieniowaniu została wywieziona do krajów trzecich.

d) *Beta-Gamma Service GmbH&Co. KG, Bruchsal*

W wymienionej jednostce żywność nie była poddawana promieniowaniu w 2006 r.

2.4. Hiszpania

W Hiszpanii istnieją dwie zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie żywności.

a) *Ionmed esterilización, S.A.*

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	290,6	<10

b) *Aragamma, SA,*

W wymienionej jednostce żywność nie była poddawana promieniowaniu w 2006 r.

2.5. Francja

We Francji istnieje sześć zatwierdzonych jednostek przeprowadzających napromieniowanie żywności. Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że cztery z tych jednostek spełniają wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE. Uwagi dotyczące dwóch pozostałych były związane z rejestracją, statusem produktów przed poddaniem ich promieniowaniu oraz pomiarem dawek promieniowania.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tych jednostkach w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Zioła, przyprawy i warzywa suszone	110	10
Guma arabska	149	3
Drób	1 780	5
Mrożone żabie udka	965	5
Razem	3 004	

2.6. Węgry

Urzędowa inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2006 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie AGROSTER Besugárd Rt. (Budapest, Jászberényi út 5.) spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Przyprawy, ostra papryka	36,3	4-8
Produkty liofilizowane	13,6	3-6
Zioła	75,0	3-8
Razem	124,9	

2.7. Włochy

We Włoszech istnieje jedna zatwierdzona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie żywności. Właściwe organy potwierdziły spełnianie wymogów przez jednostkę Gammarad Italia SPA.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorię i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2006 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne i przyprawy warzywne	2,4	9
Razem	2,4	

2.8. Niderlandy

W 2006 r. Isotron NL poddał promieniowaniu następujące produkty w swoich dwóch jednostkach produkcyjnych znajdujących się w Ede i Etten-Leur. Liczby odpowiadają liczbie palet, których średnia waga wynosi 800 kg, a średnia objętość 2 m³. Kategoria „żywność” odpowiada produktom, które mogą zostać napromieniowane w kraju przeznaczenia.

	Liczba palet w Ede	Liczba palet w Etten-Leur
Przyprawy/zioła	1 175	242
Warzywa liofilizowane	404	1 691
Mięso drobiowe (mrożone)	217	5
Krewetki (chłodzone)		36
Krewetki (mrożone)	65	0
Części żab	216	84
Białko jaj (chłodzone)	160	0
Żywność ⁽¹⁾	670	1 353
Próbki żywności	47	2
Razem	3 023	3 377

⁽¹⁾ Produkty przeznaczone na wywóz do krajów trzecich.

Całkowita liczba paczek poddanych napromieniowaniu w Niderlandach w 2006 r. wynosiła: 3 023 + 3 377 = 6 400; co odpowiada **5 120 tonom** produktów żywnościowych.

2.9. Polska

W Polsce istnieją dwie zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie żywności:

W poniższych tabelach przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej napromieniowaniu w tych jednostkach w 2006 r.

Instytut Chemii i Techniki Jądrowej, Warszawa

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suche przyprawy, suche zioła aromatyczne, przyprawy warzywne	616,7	5-10

Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Przyprawy	0,45	7-10
Razem	0,45	

2.10. Zjednoczone Królestwo

W Zjednoczonym Królestwie istnieje jedna zatwierdzona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie żywności.

Jednostka ta w 2006 r. nie poddała napromieniowaniu żadnej żywności w ramach swojego zezwolenia.

2.11. Podsumowanie sytuacji w UE

W dziesięciu państwach członkowskich istnieją jednostki zatwierdzone zgodnie z art. 7 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE.

Dziewięć państw członkowskich przesłało Komisji wyniki kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie oraz dane dotyczące ilości napromieniowanej żywności.

3. WYNIKI KONTROLI PRZEPROWADZONYCH NA ETAPIE WPROWADZANIA PRODUKTÓW DO OBROTU I METOD STOSOWANYCH DO WYKRYWANIA NAPROMIENIOWANEJ ŻYWNOCI.

Państwa członkowskie przekazały następujące informacje:

3.1. Austria

138 próbek poddano kontroli sprawdzającej, czy zostały one poddane działaniu promieniowania jonizującego. Nie stwierdzono napromieniowania żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 138		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Bazylia	3	0	EN 1788/EN 13751
Oregano	10	0	EN 1788/EN 13751
Majeranek	4	0	EN 1788/EN 13751
Papryka	10	0	EN 1788/EN 13751
Pieprz	14	0	EN 1788/EN 13751
Rozmaryn	3	0	EN 1788/EN 13751

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 138		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Tymianek	5	0	EN 1788/EN 13751
Herbaty ziołowe	51	0	EN 1788/EN 13751
Kurczak	19	0	EN 1786
Indyk	6	0	EN 1786
Kaczka	10	0	EN 1786
Gęś	3	0	EN 1786
Razem	138	0	
Ogółem w % zbadanych próbek	100	0	

3.2. Belgia

Ogółem zbadano 100 próbek. Stwierdzono napromieniowanie w jednej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 100		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane (pochodzenie)	
Przyprawy	9	0	EN 1788
Suszone owoce i warzywa	21	0	EN 1788
Świeże truskawki	11	0	EN 1788
Suplementy diety	17	1	
Krewetki	22	0	EN 1788
Skorupiaki i małże	19	0	EN 1788
Razem	99	1	
Ogółem w % zbadanych próbek	99	1	

3.3. Cypr

W 2006 r. nie przeprowadzono żadnych kontroli analitycznych dotyczących napromieniowania żywności na etapie wprowadzania produktów do obrotu.

3.4. Republika Czeska

Ogółem zbadano 115 próbek. Stwierdzono napromieniowanie 4 próbek, które nie były prawidłowo oznakowane.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 115		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Przyprawy	22	0	EN 1788
Herbaty ziołowe	13	1	EN 1788
Suplementy diety	7	2 ⁽¹⁾	EN 1788

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 115		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Makaron instant	9	1 (²)	EN 1788
Świeże owoce	30	0	EN 1788/EN 1785
Drób	15	0	EN 1785
Ryby i skorupiaki	12	0	EN 1785
Krewetki	3	0	EN 1785
Razem	111	4	
Ogółem w % zbadanych próbek	96,5	3,5	

(¹) Suszone sprasowane zioła.

(²) Napromieniowana mieszanka przypraw.

3.5. Niemcy

Ogółem poddano badaniom 4 137 próbek żywności, z których 71 zostało poddane napromienowaniu — 5 z nich spełniało wymogi, zaś 66 (tj. 1,6 %) nie.

- 23 próbki należą do żywności, co do której napromienowanie jest dozwolone, ale były one nieprawidłowo oznaczone
- 41 próbek należy do kategorii żywności, dla której napromienowanie nie jest dozwolone, i dodatkowo nie zostały one oznaczone
- 2 próbki zostały oznaczone jako napromieniowane ale ich napromienowanie było niedozwolone

Kategorie produktów, w których stwierdzono największy odsetek niezgodnych z wymogami próbek to suplementy diety (11 %) oraz zupy i sosy (9 %). Liczba niespełniających wymogów próbek w kategorii „azjatyckie przekąski z makaronu, przekąski podawane na przyjęciach, pizza, przekąski podawane w czasie oglądania telewizji” wyraźnie zmalała (z 37 % w 2005 r. do 5 % w 2006 r.).

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 4 137		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane, ale bez zezwolenia lub nieprawidłowo oznakowane	
Mleko/przetwory mleczne	41	0	EN 1375; EN 1784; EN 1785; EN 1787; EN 1788
Ser z ziołami	58	0	EN 1787; EN 1788; EN 1788 mod.; EN 13751
Masło z ziołami	29	0	EN 1787; EN 1788
Jaja, produkty z jaj	6	0	EN 1784
Mięso (w tym mięso mrożone z wyjąt- kiem drobiu i dziczyzny)	18	0	EN 1784; EN 1786
Produkty mięsne (z wyjątkiem kiełbas)	39	0	EN 1784; EN 1786
Kiełbasy	58	0	EN 1784; EN 1786; EN 1787; EN 1788
Drób	141	0	EN 1784 mod.; EN 1786

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 4 137		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane, ale bez zezwolenia lub nieprawidłowo oznakowane	
Dziczyzna	12	0	EN 1784; EN 1786
Ryby i produkty rybołówstwa	140	0	L 00.00 41 ESR; EN 1784 mod., EN 1786; EN 1788
Skorupiaki, małże, omułki i inne zwierzęta wodne, w tym produkty z nich uzyskane	258	4	EN 1786; ASU analog § 64 LFGB L 12.01; EN 13751; § 64 LFGB L 53.00-3, L 00.00-42
Jadalne nasiona roślin strączkowych	47	0	EN 1787, EN 1788
Zupy, sosy	175	18	EN 1375, EN 1784; EN 1785; EN 1787; EN 1788; PSL, EN 13751
Zboża i produkty zbożowe	34	0	EN13708; § 64 L 00.00-43, EN 1787; EN 1788
Nasiona oleiste	52	0	EN 1784; EN 1788
Orzechy	102	0	EN 1375; EN 1784; EN 1784 mod.; EN 1787; EN 1788
Ziemniaki, części roślin o wysokiej zawartości skrobi	56	0	EN 13751; EN 1788
Świeże warzywa, sałata	72	0	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788
Suszone warzywa i produkty warzywne	78	2	EN 13751; EN 1787; EN 1788
Świeże grzyby	18	0	EN 1788; EN 1375
Grzyby suszone lub produkty z grzybów	199	5	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788
Świeże owoce	109	0	EN 1787; EN 1788; EN 1784
Suszone owoce lub produkty z owoców	200	0	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788
Kakao w proszku	11	0	
Kawa, surowa	5		EN 13751, EN 1788
Herbaty, produkty herbatopodobne	431	3	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788, § 64 L 00.00-43
Potrawy gotowe do podania	21	0	EN 13751; EN 1786; EN 1787; EN 1788
Przyprawy, w tym preparaty i sól z dodatkiem przypraw	1 339	16	EN 13751; EN 1784; EN 1787; EN 1788 PSL, § 64 L 00.00-43

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 4 137		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane, ale bez zezwolenia lub nieprawidłowo oznakowane	
Zioła	84	0	EN 13751, EN 1787, EN 1788
Suche gotowe dania	43	1	EN 13751; EN 1787; EN 1788, § 64 L 00.00-43
Azjatyckie przekąski z makaronu, przekąski podawane na przyjęciach, pizza, przekąski podawane w czasie oglądania telewizji	82	4	EN 1788; PSL
Suplementy diety	87	11	EN 13751; EN 13708, EN 1787; EN 1788; § 64 L 00.00-43
Inne	21	1	EN 13751; EN 1787; EN 1788
Razem	4 066	66	
Ogółem w % zbadanych próbek	98,4	1,6	

5 próbek zostało poddanych napromieniowaniu i spełnia wymogi dyrektyw UE: 2 próbki należą do kategorii „Skorupiaki, małże, omułki i inne zwierzęta wodne, w tym produkty z nich uzyskane”, zaś 3 pozostałe próbki do kategorii „Zupy i sosy”.

3.6. Dania

W 2006 r. nie przeprowadzono żadnych kontroli analitycznych dotyczących napromieniowania żywności na etapie wprowadzania produktów do obrotu.

3.7. Estonia

Ogółem zbadano 10 próbek żywności, napromieniowania nie stwierdzono w przypadku żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 10		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Przyprawy	5	0	PSL, EN 13751
Herbata	5	0	PSL, EN 13751
Razem	10	0	
Ogółem w % zbadanych próbek	100	0	

3.8. Grecja

Ogółem zbadano 3 próbki żywności, napromieniowania nie stwierdzono w przypadku żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 3		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane	
Zioła i przyprawy	2	0	EN 13751 (PPSL)
Herbata	1	0	EN 13751 (PPSL)
Razem	3	0	
Ogółem w % zbadanych próbek	100	0	

3.9. Hiszpania

W 2006 r. nie przeprowadzono żadnych kontroli analitycznych dotyczących napromieniowania żywności na etapie wprowadzania produktów do obrotu.

3.10. Finlandia

Ogółem zbadano 246 próbek. Spośród 158 próbek suszonych przypraw i ziół 19 zawierało materiał poddany promieniowaniu. Spośród 77 suplementów diety poddanych badaniom 10 zawierało materiał poddany promieniowaniu. Z 11 próbek owoców morza, jedna zawierała materiał poddany promieniowaniu.

Żaden z poddanych promieniowaniu produktów nie został odpowiednio oznaczony, a jednostki przeprowadzające napromieniowanie, w których produkty te zostały poddane promieniowaniu, nie były zatwierdzone przez UE.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 246		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Suszone przyprawy i zioła	139	19	EN 13751; EN 1788
Suplementy diety	67	10	EN 13751; EN 1788
Owoce morza	10	1	
Razem	216	30	
Ogółem w % zbadanych próbek	88	12	

3.11. Francja

Ogółem zbadano 216 próbek, z których 32 zostały napromieniowane i nie były prawidłowo oznakowane.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 216		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane	
Mrożone mięso ślimaków	2	0	EN 1788
Grzyby suszone	71	0	EN 1788
Suplementy diety na bazie warzyw	11	5	EN 1788
Skorupiaki i małże	45	24	EN 1788
Żabie udka	3	2	EN 1788
Suszone owoce	1	0	EN 1788
Przyprawy i zioła	16	0	EN 1788
Suszone warzywa i ich pochodne	13	0	EN 1788
Małe czerwone owoce i pozostałe jagody	4	0	EN 1788
Azjatyckie przekąski na bazie makaronu liofilizowane	14	1	EN 1788
Krewetki	10	0	EN 1788

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 216		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane	
Suszona tarta masa orzecha kokosowego	3	0	EN 1788
Herbaty i napary ziołowe	1	0	EN 1788
Razem	184	32	
Ogółem w % zbadanych próbek	85	15	

Z 24 próbek skorupiaków i małży niespełniających wymogów 22 to próbki ogonków krewetek, zebrane w tym samym przedsiębiorstwie.

3.12. Węgry

Ogółem zbadano 104 próbki żywności, napromieniowanie stwierdzono w przypadku dwóch z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 104	
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane
Przyprawy	80	1
Herbata	23	0
Suplementy diety	1	1
Razem	102	2
Ogółem w % zbadanych próbek	98	2

3.13. Irlandia

Ogółem w 2006 r. zbadano 452 próbki. Stwierdzono napromieniowanie 13 próbek, które nie były prawidłowo oznakowane.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 452		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Makaron	107	1	Metoda EN 13751 do badania przesiewowego, potwierdzenie metodą EN 1788
Zupy i sosy	10	0	
Przyprawy/buliony	38	3	
Zioła i przyprawy	220	8	
Kawa i herbata (w tym herbaty ziołowe)	43	0	
Nasiona	13	0	
Zboża, wypieki i drożdże	8	0	
Suplementy diety/witaminy	9	1	
Owoce i warzywa	1	0	
Różne	3	0	
Razem	439	13	
Ogółem w % zbadanych próbek	97 %	3 %	

3.14. Włochy

Ogółem zbadano 66 próbek żywności, nie stwierdzono napromieniowania w przypadku żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 66		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Przyprawy, zioła i ekstrakty warzywne	66	0	EN 13784
Razem	66	0	
Ogółem w % zbadanych próbek	66	0	

3.15. Łotwa

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.16. Litwa

Ogółem zbadano 30 próbek żywności, napromieniowanie stwierdzono w przypadku jednej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 30		Zastosowane metody CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane	
Przyprawy i zioła	7	0	LST EN 13783:2004
Herbata	22	1	LST EN 13783:2004
Razem	29	1	
Ogółem w % zbadanych próbek	100	3	

3.17. Luksemburg

Ogółem zbadano 20 próbek żywności, nie stwierdzono napromieniowania w przypadku żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 20		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowane	Wyniki: napromieniowane	
Przyprawy	15	0	EN 1788
Suszone owoce	1	0	EN 1788
Herbata	4	0	EN 1788
Razem	20	0	
Ogółem w % zbadanych próbek	100	0	

3.18. Malta

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.19. Niderlandy

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.20. **Polska**

Ogółem zbadano 139 próbek. Stwierdzono napromieniowanie 2 próbek, które nie były prawidłowo oznakowane.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 139		Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Suszone zioła, przyprawy korzenne i warzywne	51	2	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Ziemniaki	3	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Cebula i czosnek	21	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Drób	1	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Orzechy niełuskane	34	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Krewetki, ryby	22	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Świeże owoce	7	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Razem	137	2	
Ogółem w % zbadanych próbek	99	1	

3.21. **Portugalia**

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.22. **Szwecja**

W 2006 r. przebadano 8 próbek, głównie mięsa drobiowego, metodą CEN EN 1784; żadna z nich nie była napromieniowana.

3.23. **Słowacja**

Ogółem zbadano 37 próbek żywności, napromieniowania nie stwierdzono w przypadku żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 37		Zastosowana metoda
	Wyniki: nienapromieniowa- ne	Wyniki: napromieniowane	
Pistacje, różne rodzaje orzechów	18	0	GC
Sery	17	0	GC
Kaczka	2	0	GC
Razem	37	0	
Ogółem w % zbadanych próbek	100	0	

3.24. **Słowenia**

W 2006 r. poddano badaniu 40 próbek; stwierdzono napromieniowanie trzech próbek suplementów diety.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 40			Zastosowana metoda CEN
	Wyniki: nienapromienio- wane	Wyniki: niejednoznaczne	Wyniki: napromieniowa- ne	
Przyprawy i zioła	10	0	0	EN 13751
Suplementy diety	8	4	3	EN 1788; EN 13751
Suche mieszanki do zup	10	5	0	EN 1788; EN 13751
Razem	28	9	3	
Ogółem w % zbadanych próbek	70	22,5	7,56	

3.25. **Zjednoczone Królestwo**

Agencja Norm Żywności (The Food Standards Agency) została powiadomiona o 530 produktach, z których lokalne organy kontroli Zjednoczonego Królestwa pobrały próbki w 2006 r. i poddały je analizie, stosując standardowe metody wykrywania napromieniowanej żywności. Spośród tych 530 próbek 49 (9 %) było napromieniowane. Próbki określone w sprawozdaniu jako „niejednoznaczne” zostały oznaczone jako pośrednie przy pomocy metody CEN EN 13751:2002 i nie były dalej analizowane, lub były próbkami o „niskiej czułości” tzn. frakcja ziarna mineralnego tych próbek była zbyt mała, aby przeprowadzić dokładną analizę.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 530			Zastosowana metoda
	Wyniki: nienapromienio- wane	Wyniki: niejednoznaczne	Wyniki: napromieniowa- ne	
Suszone zioła, przyprawy korzenne i warzywne	253	22	20	EN 13751; EN 1778
Kuskus i suche przyprawy	3	0	0	
Suche mieszanki do zup	10	2	0	
Makarony i suche przyprawy	64	6	7	
Ryż i suche przyprawy	3	1	0	
Makaron i suche przyprawy	2	0	0	
Sosy (płynne lub mrożone)	14	1		
Suszone owoce	5	0	0	
Warzywa, w tym cebula	9	0	0	
Herbata	11	1	6	
Olej	4	0	0	
Ryby/owoce morza, tj. skorupiaki, krewetki	4	0	0	
Suplementy diety	52	9	16	
Różne	5	0	0	
Razem	439	42	49	
Ogółem w % zbadanych próbek	83	8	9	

3.26. Podsumowanie sytuacji w UE

Poniższa tabela zawiera zestawienie zbadanych próbek i wyników otrzymanych dla całej UE:

Państwo członkowskie	Liczba nienapromieniowanych próbek	Liczba napromieniowanych próbek	% próbek napromieniowanych, nieprawidłowo oznakowanych
AT	138	0	0
BE	99	1	1
CY	BKA	BKA	BKA
CZ	111	4	3,5
DE	4 066	71	1,6
DK	BKA	BKA	BKA
EE	10	0	0
EL	3	0	0
ES	BKA	BKA	BKA
FI	216	30	12
FR	184	32	15
HU	102	2	2
IE	439	13	3
IT	66	0	0
LV	BD	BD	BD
LT	29	1	3
LU	20	0	0
MT	BD	BD	BD
NL	BD	BD	BD
PL	137	2	1
PT	BD	BD	BD
SE	8	0	0
SK	37	0	0
SI	28 (*)	3	8
UK	439 (*)	49	9
Razem	6 134	203	3,3

BD: Brak danych — państwo członkowskie nie przekazało informacji.

BKA: Brak kontroli analitycznych — w 2006 r. nie zostały przeprowadzone kontrole analityczne.

(*) Słowenia i Zjednoczone Królestwo zaszeręgowały odpowiednio 9 próbek i 42 próbki jako niejednoznaczne.

4. WNIOSKI**4.1. Wyniki kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie**

Zgodnie z dyrektywą 1999/2/WE państwa członkowskie są zobowiązane do przekazywania Komisji wyników kontroli w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie oraz informacji o kategoriach i ilości żywności poddanej promieniowaniu i o zastosowanych dawkach.

W 2006 r. zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie znajdowały się w 10 państwach członkowskich.

Wszystkie 10 wspomnianych państw członkowskich przekazało wymagane informacje dotyczące kategorii żywności poddanych napromieniowaniu.

W 2006 r. w Unii Europejskiej zostało napromieniowane 15 058 ton żywności.

4.2. Wyniki kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu

W 2006 r. 18 państw członkowskich przeprowadziło kontrole analityczne i przedłożyło wymagane dane. Trzy państwa członkowskie poinformowały Komisję, że w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie przeprowadzały kontroli analitycznych.

Z przekazanych informacji wynika, że w 2006 r. 3,3 % próbek zostało nielegalnie poddanych promieniowaniu lub niewłaściwie oznakowanych.

Naruszenia dotyczą różnych kategorii produktów w różnym stopniu. Ogólnie stwierdzono, że produkty znajdujące się w obrocie, wśród których stwierdzono najwięcej niezgodności z wymogami, to suplementy diety (w Niemczech, Finlandii i Zjednoczonym Królestwie) oraz zupy i sosy (w Niemczech). W Niemczech liczba napromieniowanych „azjatyckich przekąsek z makaronu” wyraźnie zmalała (z 37 % w 2005 r. do 5 % w 2006 r.).

Komisja oczekuje, że państwa członkowskie będą dalej skupiać się w swoich kontrolach na tych produktach oraz że podejmą odpowiednie środki.

Różnice w wynikach kontroli między państwami członkowskimi można częściowo wyjaśnić doborem próbek i skutecznością zastosowanych metod analitycznych.

4.3. Ostateczny termin przekazania wyników kontroli dla celów sporządzenia sprawozdania za rok 2007

Ostatecznym terminem przekazania Komisji wyników kontroli przeprowadzonych w 2007 r., wymaganych na mocy art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE, jest dzień 30 czerwca 2008 r.
